

**MONITORING RADA
PARLAMENTA FEDERACIJE BiH
ZA PERIOD 01.01-31.10.2007. GOD.**

1. UVOD

Iako su već u izvještaju o rezultatima monitoringa rada Parlamenta Federacije BiH za prvu polovinu tekuće godine, Centri civilnih Inicijativa (CCI) izrazili svoju zabrinutost zbog prilično usporene dinamike rada ove institucije, nikakvi pozitivni pomaci se ne osjećaju ni 4 mjeseca kasnije.

Analiza prvih deset mjeseci rada Parlamenta FBIH, ukazuje na činjenicu da je najviši organ zakonodavne vlasti u Federaciji BiH prevashodno usmjerio svoj rad na aktueliziranje brojnih više generalnih problema, bacajući tako u sjenu interesovanja stvarne probleme, sa kojima se svakodnevno suočavaju građani Federacije BiH.

Budžet Federacije BiH, kao i nedavno usvojeni rebalansa Budžeta FBIH za 2007. godinu, također su pokazatelji da još uvijek za kategoriju najugroženijeg stanovništva nema dovoljno sredstava, te da Federacija BiH u svojim planovima veoma malo sredstava izdvaja za ulaganje u razvoj i zapošljavanje, a što bi trebalo predstavljati glavne pokretače daljeg usmjeravanja ovog entiteta.

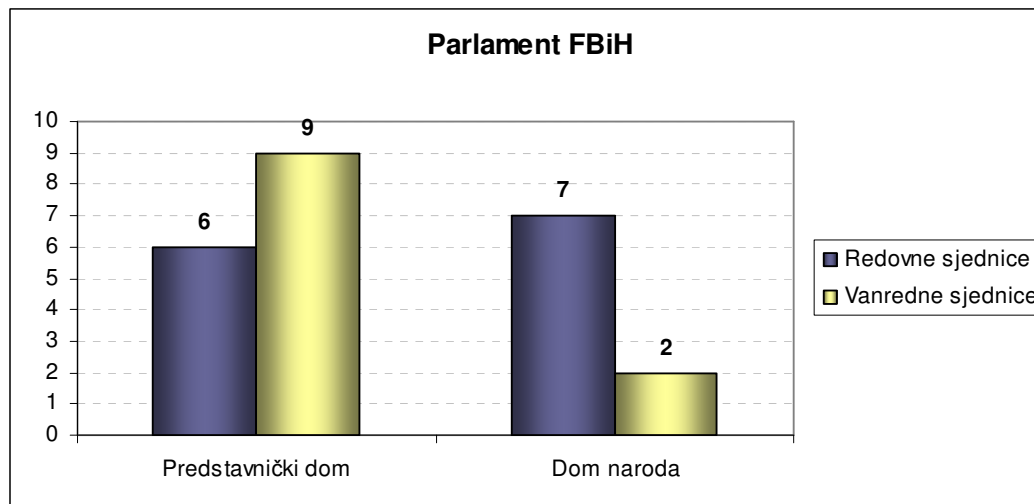
Slučaj višemjesečnih štrajkova zdravstvenih radnika na području Federacije BiH, ukazao je na jedan od ključnih problema u funkcionisanju i čestu praksu ovog entiteta, a to je prebacivanje odgovornosti sa jednog nivoa vlasti na drugi, u ovom slučaju sa entitetskog na kantonalni i obrnuto. U raspravi po ovom pitanju, koja je potaknuta na nekoliko sjednica Parlamenta Federacije BiH, dalo se naslutiti da bi se prijedlogom o osnivanju jedinstvenog Federalnog Fonda zdravstvenog osiguranja, koji bi prije svega stvorio jednake uslove i za osiguranike i za zaposlene, mogli prevazići problemi zbog kojih dolazi do višemjesečnih štrajkova, problemi radi kojih uvijek i iznova ispaštaju isključivo građani ove zemlje. Međutim, kako bi dati prijedlog za sobom povukao pitanje prenosa nadležnosti sa kantona na entitet, te samim tim vjerovatno i ukidanje određenih ministarskih pozicija na kantonalnom nivou, konkretne aktivnosti po ovom pitanju ostavljene su po strani. I ovog puta stranački i lični interesi političara prevladali su interese građana, ukazujući na poraznu činjenicu da je i bez političkih tenzija, u našoj zemlji, sa ovakvom vlašću, gotovo nemoguće napraviti iskorak i početi s rješavanjem mora neriješenih životnih problema, s kojima se građani ove zemlje suočavaju.

2. EFIKASNOST RADA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Prilično kašnjenje u konstituiranju Parlamenta FBIH (Predstavnički dom je svoje konstituisanje okončao 30.03. punih 6 mjeseci od izbora, a svega 15 dana ranije

konstituisan je i Dom naroda) ukazivalo je na potrebu da najviši organ zakonodavne vlasti u FBiH intenzivira svoj rada u narednom periodu, akcentirajući posvećenost esencijalnim životnim problemima građana ovog BiH entiteta.

Umjesto toga Predstavnički dom Parlamenta Federacije BiH je do 31.10.2007. godine održao je samo 6 redovnih i 9 vanrednih sjednica, a u istom periodu Dom naroda održao je 7 redovnih i 2 vanredne sjednice, na kojim je raspravljano o ukupno 238 tačaka, od kojih 141 u Predstavničkom, a 97 u Domu naroda.

Grafički prikaz 1. Pregled održanih sjednica u oba doma Parlamenta Federacije BiH, period od 01.01. – 31.10. 2007. godine

Usporedbe radi, u istom analiziranom periodu Narodna skupština Republike srpske razmatrala je za trećinu tačaka više nego Predstavnički dom Parlamenta FBiH, a Predstavnički dom Parlamentarne Skupština BiH, čak tri(!) puta više - 433 tačke dnevnog reda.

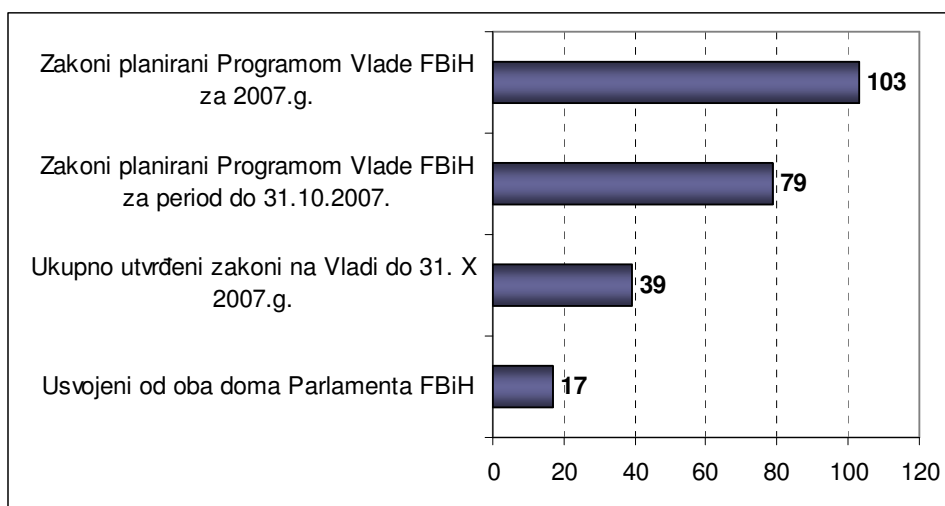
Pet prvih vanrednih sjednica Predstavničkog doma i prva sjednica Doma naroda Parlamenta FBiH održane su zbog kašnjenja u konstituisanju Parlamenta FBiH, kašnjenja u imenovanju Vlade FBiH, te kasnom usvajanju Budžeta 2007. godine, koji se našao na dnevnom redu neposredno pred isticanje Odluke o privremenom finansiranju. U Domu naroda čak je i prekršena zakonska odredba vezano za rok usvajanja Odluke o privremenom finansiranju FBiH za 2007. godinu, koju je ovaj dom usvojio 02. aprila 2007. godine. Ostale vanredne sjednice održane su zbog potrebe za hitnim razmatranjem određenih zakonskih i političkih rješenja.

Parlament FBiH, odnosno Predstavnički dom, nastavio je sa praksom evidentiranom u izvještaju za prvih šest mjeseci rada, a to je održavanje redovnih sjednica u više

nastavka. Tako je 6 redovnih sjednice Predstavničkog doma, održanih u posljednjih deset mjeseci, zahtijevalo zakazivanje 17 zasjedanja.

Parlament Federacije BiH je jedini organ vlasti, uzimajući u obzir zakonodavna i izvršna tijela na državnom i entitetskom nivou, koji ni godinu dana nakon održavanja Opštih izbora u BiH, nema izrađen Program rada. Ponuđeni izgovor – da se Parlament Federacije BiH vodi Programom rada koji je izradila Vlada FBiH – nije prihvatljiv iz više razloga. Kao prvo, radi se o kršenju poslovničke obaveze, a drugo same činjenice govore suprotno.

Iako je Program Vlade FBiH za 2007. godinu predvidio usvajanje čak 103 zakona, a do 31.10. - 79 i iako je Vlada utvrdila i u parlamentarnu proceduru, do pomenutog datuma, poslala 39 zakona, Parlament Federacije BiH je od ukupnog broja zakona upućenih od strane Vlade u analiziranom periodu na sjednicama oba doma, usvojio svega 17 zakona.

Grafički prikaz 2. Broj usvojenih zakona u Parlamentu FBiH u odnosu na Vladin Program i broj zakona koji je Vlada poslala u parlamentarnu proceduru.

Parlament FBiH je dakle usvojio tek 44% zakona koje je Vlada poslala u parlamentarnu proceduru, no, još važnije od toga, pošto se poziva na Program Vlade kao svoj, Parlament je, do 31.10. usvojio tek 22% zakona predviđenih Programom za ovaj period, ili – tek 17% od godišnjeg plana, dva mjeseca do kraja godine.

Ovakvi pokazatelji navode nas na pitanje funcionisanja vladajuće koalicije na nivou Federacije BIH, jer bi bilo sasvim logično za očekivati da, ako je riječ o istoj političkoj strukturi zakonodavne i izvršne vlasti, Parlament FBiH prati dinamiku rada Vlade.

Pored navedenog bitno je napomenuti da Vlada FBiH nije jedini predlagač zakonskih rješenja, koja se razmatraju na sjednicama Parlamenta FBiH, pa dakle ne možemo ni

govoriti o istovjetnom programu rada. Pored Vlade FBiH, predlagači zakona u proteklih deset mjeseci bili su: klub zastupnika SBIH, SDA, i SDP-a, te 5 zastupnika iz Predstavničkog i 1 delegat iz Doma naroda Parlamenta FBiH.

Pored 19 usvojenih zakona u oba doma (uz Budžet FBiH za 2007. godine i Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2008. godine), od kojih je 10 razmatrano i usvojeno po hitnom postupku, 6 po skraćenom postupku i 3 po redovnom postupku, Parlament Federacije BiH je u desetomjesečnom analiziranom periodu usvojio 9 nacrt zakona (uz nacrt budžeta), 6 planova (finansijskih i razvojnih), 5 izvještaja (o radu federalnih agencija, komisija), 25 različitih odluka (1 o privremenom finansiranju, 11 o imenovanju, 11 o saglasnosti na kredite međunarodnih organizacija, 2 ostale).

3. O RADU DOMOVA PARLAMENTA BiH ODVOJENO

Predstavnički dom razmatrao je pored Budžeta FBiH i izmjena i dopuna Budžeta za 2007. godinu, te dokumenta „Politika djelovanja i osnovne strategije Vlade FBiH za mandatni period 2007–2010. godina, sa Operativnim planom za 2007. godinu“, Prijedloga srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH (2006. – 2010.), 10 zakona u formi nacrt, 36 zakona u formi prijedloga, 25 odluka (o kreditnom zaduženju, proglašenju spomenika prirode...), 6 planova (finansijskih i razvojnih), nekoliko izvještaja o radu različitih federalnih institucija, odluke o imenovanju, rezolucije i Izmjene i dopune Poslovnika o radu Predstavničkog doma PFBIH.

U isto vrijeme Doma naroda je uz Budžet FBiH, izmjene i dopuna Budžeta FBiH za 2007. godinu, razmatrao dokument „Politika djelovanja i osnovne strategije Vlade FBiH za mandatni period 2007. – 2010. godine sa Operativnim planom za 2007. godinu“, Prijedlog srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH (2006. – 2010.), 36 zakona, te različite odluke, planove, informacije razmatrane također u Predstavničkom domu.

Istovremeno u periodu od deset mjeseci četiri (4) zakona su prošla proceduru u Predstavničkom domu, a nisu prihvaćena u Domu naroda, a jedan od njih je i Nacrt zakona o kontroli privatizacije.

Parlament Federacije BiH također je usvojio u različitoj formi 3 zakona, dok još 3 zakona čekaju na usaglašavanje, zbog činjenice da su usvojeni u različitim tekstovima.

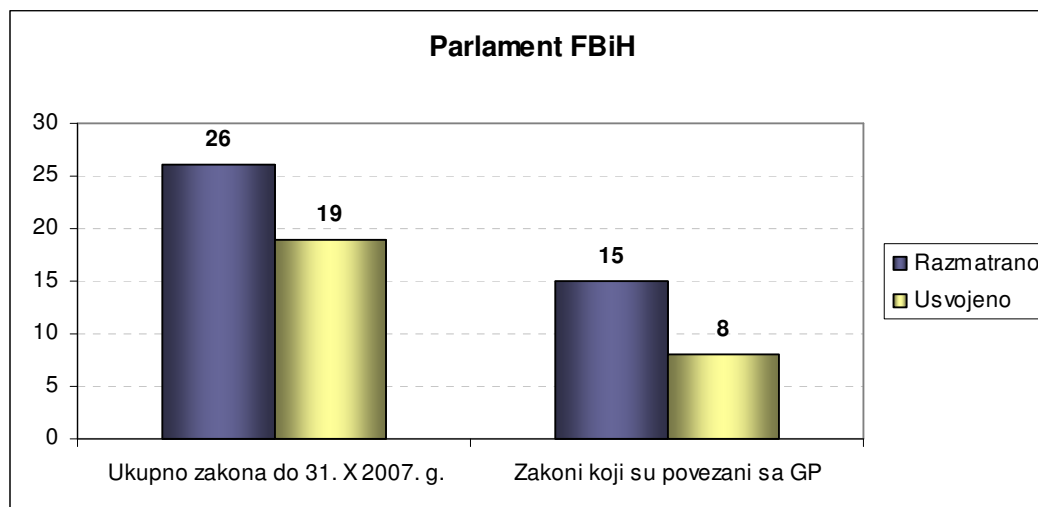
Zanimljivo je navesti da Izvještaj o radu Vlade FBiH za 2006. godinu, Predstavnički dom nije prihvatio, dok je isti usvojen u Domu naroda.

Obrnuta je situacija sa Programom Vlade, koju je Predstavnički dom prihvatio (uz određene zaključke) a Dom naroda odbio razmatrati dok u Program ne budu integrisani njegovi zahtjevi, prijedlozi i preporuke.

Izveštaj o radu Federalnog zavoda za zapošljavanje za 2006. godinu, koji je prethodno prihvaćen u Predstavničkom domu, nije dobio potrebnu većinu glasova u Domu naroda. Naime, ovaj dom je usvojio je zaključak prema kojem se zadužuje Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju da Domu naroda Parlamenta FBiH dostavi izvještaj o izvještaju Federalnog zavoda za zapošljavanje. Usvojenim zaključkom daje se zaduženje Federalnom zavodu za zapošljavanje da Domu naroda Parlamenta FBiH dostavi pregled korisnika za 2006. godinu, a da Vlada FBiH i resorno ministarstvo predlože program mjera za prevazilaženje stanja u Federalnom zavodu za zapošljavanje.

4. PARLAMENTARNT FBiH - VEZA SA GRAĐANSKOM PLATFORMOM

U okviru 24 održane sjednice Parlament Federacije BiH razmatrao je 238 tačaka, a usvojio 19 zakona (17 zakona upućenih od strane aktuelnog saziva Vlade FBiH), od kojih samo šest, odnosno osam (uz Budžet i izmjene i dopune Budžeta), može uticati na sistemsko rješavanje problema definisanih u dokumentu Građanska platforma.

Grafički prikaz 3. Pregled, od strane Parlamenta, razmatranih i usvojenih zakona, i povezanost sa Građanskom platformom (GP), period 01.01. – 31.10.2007. godine

Napomenimo, da od 39 zakona koje je Vlada FBiH poslala u parlamentarnu proceduru, Parlament razmatrao njih 26, od čega 15 ima veze sa Građanskom platformom.

Iz rasprave vezano za Informaciju o nepodnošljivom materijalnom i socijalnom položaju penzionera i odnosu Vlade FBiH u vezi sa rješavanjem tih problema, Predstavnički dom Par-

lamenta FBiH izdvajamo usvojeni zaključak, a koji se odnosi na jedan od problema identificiranih u dokumentu Građanska platforma: Predstavnički dom PFBIH zadužuje Vladu FBiH da pripremi detaljan izvještaj o stanju u PIO fondu, odnosno cjelokupnu informaciju o socijalnim izdvajanjima na nivou FBiH i dostavi ga Parlamentu FBiH na razmatranje. Zaključkom se također zadužuje Vlada FBiH da Parlamentu FBiH dostavi informaciju do kojeg nivoa je stigla izrada Strategije reforme penzionog sistema, kao i izrada Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju.

5. ODNOS PARLAMENTA I VLADE FBiH

Odnos Vlade i Parlamenta FBiH, barem kada je riječ o sjednicama, primjetno je aktiviran u odnosu na prethodni saziv. Sjednicama redovno prisustvuju premijer i ministri iz Vlade FBiH, što je sasvim očekivano ukoliko imamo u vidu da je upravo Vlada FBiH predlagač najvećeg broja akata koje razmatra Parlament FBiH.

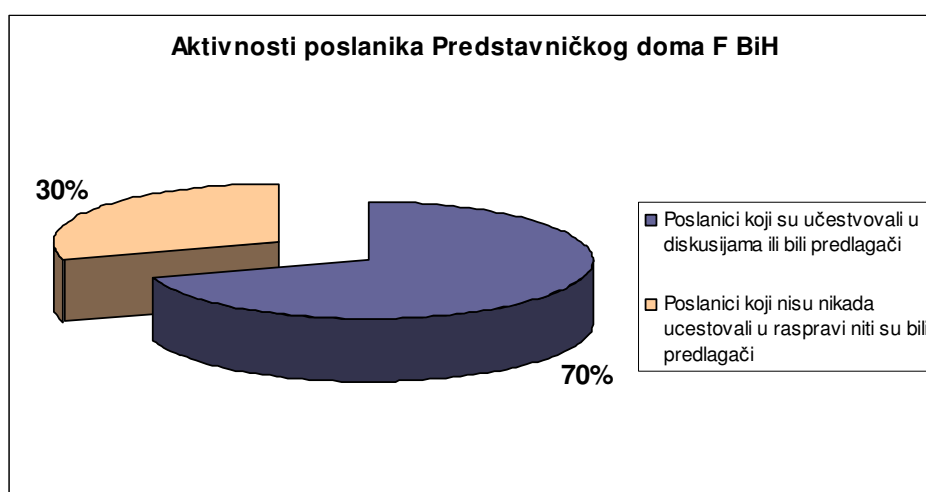
Ovakav odnos također otvara mogućnost da se zastupnicima direktno na sjednicama daju pojašnjenje za sve eventualne nejasnoće rješenja čiji je Vlada FBiH predlagač, zatim usmeni odgovori na zastupnička pitanja, iako u većini slučajeva zastupnici traže odgovore u pismenoj formi.

Međutim, ovdje treba istaknuti delegatsko pitanje predsjednika Kluba naroda iz reda Bošnjačkog naroda, g. Jasenka Tufekčića (SDA), dele
 delegata, kojSOESMSLfi4R0NŠKERčl2fESMS

Vlada FBiH je septembru mjesecu u parlamentarnu proceduru uputila Prijedlog za izmjene i dopune Budžeta FBiH (rebalans) za 2007. godinu, koji je po hitnom postupku razmatran u oba doma Parlamenta Federacije BiH, a da prije toga uopšte nije ispoštovana zakonska obaveza o podnošenju izvještaja o realizaciji budžeta za period prije rebalansa.

6. AKTIVNOSTI POSLANIKA

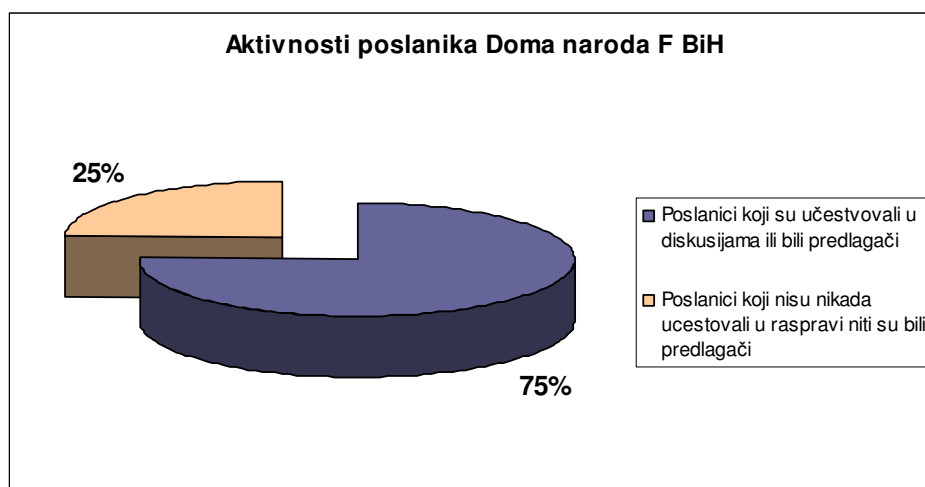
Analiza monitoringa rada Predstavničkog doma Parlamenta FBiH tokom proteklih deset mjeseci pokazala je da 29 zastupnika Predstavničkog doma PFBiH, niti jednom nije uzelo učešće u raspravi po bilo kom osnovu, kao ni u okviru zastupničkih pitanja i inicijativa.

Grafički prikaz 4. Zabrinjavajući rezultati monitoringa: Čak 30% poslanika Predstavničkog doma Parlamenta FBiH nikad nije učestvovalo u raspravi

S druge strane, zastupnici Ante Čolak (HSS), Nedžad Polić (SDA), Nermin Nikšić

1N0fRMŠčafLSfHffTčl40SDMEffRč4NSRjELMNIČ4DSOZKSkMŠT0KHSH□F4ča4f0SŠMNRč42MES0NLfči4M0RfLRčD4NM0Nf

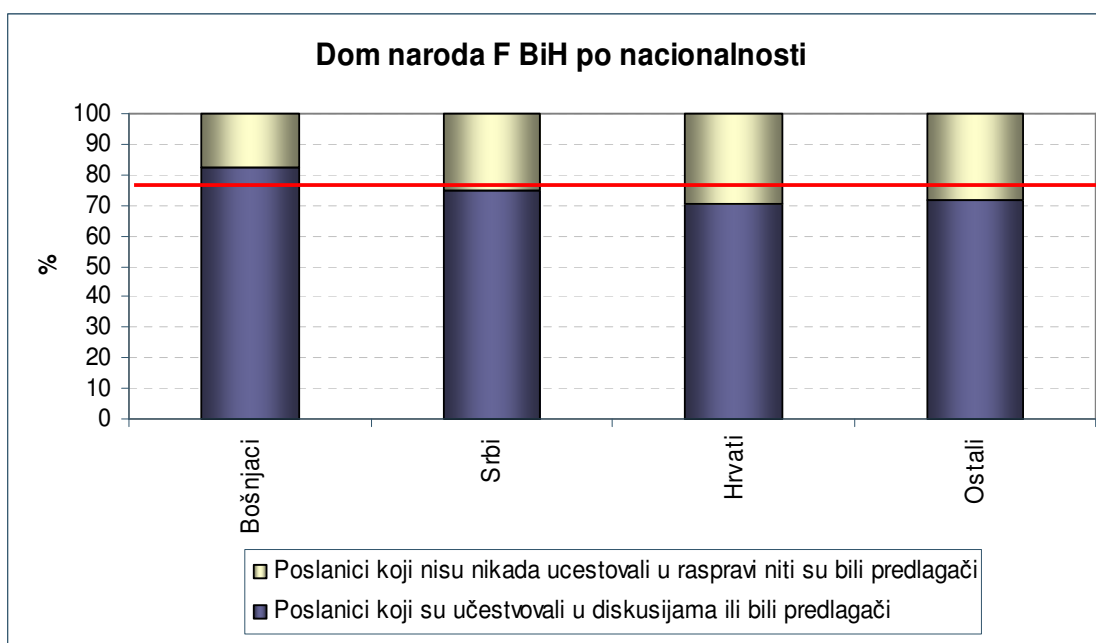

Grafički prikaz 5. Četvrtina poslanika Doma naroda Parlamenta FBiH nikad nije učestvovalo u raspravi

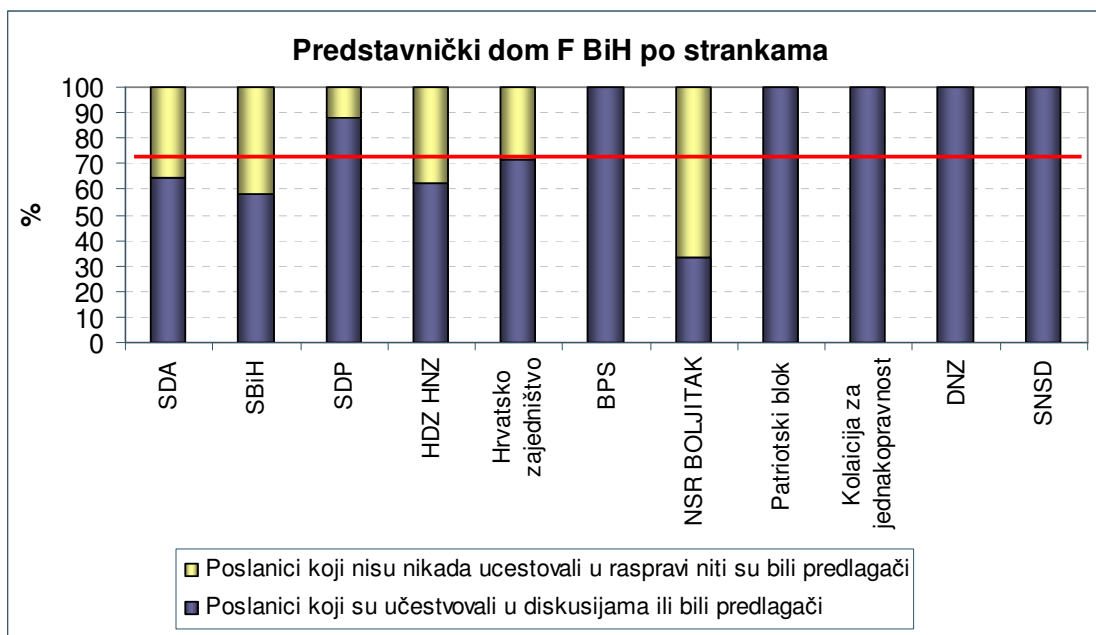
S druge strane, najaktivniji u pogledu učešća u raspravi, u dosadašnjem radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH (zaključno sa 7. sjednicom) bili su:

1. Svetozar Pudarić (SDP), učestvovao u raspravi 19 puta
2. Jasenko Tufekčić (SDA), učestvovao u raspravi 17 puta
3. Besim Imamović (SBIH), učestvovao u raspravi 16 puta
4. Mira Ljubljankić (SDP), Osmić Muhamed (SDA), Vidović Tomo (SDP), po 13
5. Igor Rajner (SDP), učestvovao u raspravi 11 puta.

Zanimljivo je i da je odnos aktivnih i neaktivnih zastupnika unutar 3 nacionalne grupacije te ostalima (u Domu naroda) prilično ujednačen (sve tri su u nekih 10%), dok je odnos aktivnih i neaktivnih zastupnika unutar svake pojedine partije (u Predstavničkom domu) krajnje šarolik.

Za sve stranke je karakteristična natpolovična većina aktivnih poslanika, osim za Narodnu stranku Radom za boljitak, kod koje prevladavaju neaktivni.

Na drugi aspekt odgovornosti pojedinih zastupnika, na koji smo ukazivali i u prethodnom polugodišnjem izvještaju, ponovo ćemo također skrenuti pažnju. Naime, iako stručne službe na početku sjednice evidentiraju samo broj opravdano odsutnih zastupnika, te broj zastupnika prisutnih u sali, poređenjem broja opravdano odsutnih zastupnika, sa zbirom broja glasova pri izjašnjavanju o npr. dnevnom redu, dobijemo podatak da je od pet, pa čak do dvadesetpet zastupnika u Predstavničkom domu bilo odsutno na prethodnim sjednicama, bez da su opravdali svoj izostanak. Iako se upravo predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamenta FBiH, g. Safet Softić (SDA), zalagao da se i poslovnički reguliše novčana kazna za zastupnike koji ne prisustvuju sjednicama, a ne opravdaju svoje odsustvo, te iako je npr. zastupnik Slaviša Šućur (SDP) također apelirao da se novim tekstom Poslovnika Predstavničkog doma PFBIH predvidi i mogućnost da evidencija o prisustvu sjednicama bude dostupna javnosti, po ovom pitanju nije urađeno ništa.

I dalje imamo komotan odnos određenih poslanika, koji i pored činjenice da se uopšte ne pojavljuju na sjednicama, redovno uzimaju sve naknade za svoj zastupnički mandat.

Ovo predstavlja zaista poražavajući podatak ne samo za građane birače, već i za Parlament FBiH kao instituciju i sve njegove zastupnike i delegate, koji, s izuzetkom dva navedena

pojedinačna slučaja, ne pokušavaju zaštititi dignitet najvišeg zakonodavnog organa vlasti u BiH, te spriječiti na neki način zloupotrebu pozicije od strane pojedinih zastupnika..

Ukoliko Parlament Federacije BiH u narednom periodu ne poduzme ništa, u cilju ispravke trenutnog postojećeg stanja, Centri civilnih inicijativa će takvo ponašanje tretirati kao namjerno prikrivanje podataka o neradu i glasačkoj orijentaciji pojedinih zastupnika, prema njihovim glasačima i javnosti uopšte.

6. POSLANIČKA PITANJA

Od zastupničkih pitanja i pokrenutih inicijativa, te rasprave provedene u Predstavničkom domu Federacije BiH, navešćemo samo nekoliko:

Midhat Osmanović (S BiH), na 4. sjednici Predstavničkog doma uputio je sljedeće pitanje Federalnom ministarstvu pravde: po čijem nalogu sudski službenici vrše naplatu dugovanja za RTV pretplatu od penzionera tako što im se iznos dugovanja odbija od penzije.

Zastupnik Kerim Lučarević (BPS) napomenuo je da Ured za reviziju Federacije BiH nije ispunio obavezu, odnosno nije uradio niti Parlamentu FBiH dostavio izvještaj o poslovanju javnih preduzeća za prošlu godinu.

Zastupnik Sabrija Pojskić (SDP) u raspravi o Prijedlogu Budžeta za 2007. godinu naglasio je da je neophodno donijeti podsticajne programe zapošljavanja.

Zastupnik Ibrahim Nadarević (SDA) dao je prijedlog da se razmotri ukidanje toplog obroka, odnosno povećanje plata za taj iznos, s obzirom da bi se na taj način povećala visina osnovice na koju se obračunavaju doprinosi, te samim tim ukupna suma raspoloživih sredstava.

Zastupnik Ramiz Zahirović (SDP) podvukao je da je neophodno da se izrade kriteriji za dodjelu sredstava nevladinim organizacijama i neprofitnim udruženjima, te da se pomenuta sredstva dodjeluju na transparentan način kao grantovi po osnovu javnog poziva.

Zastupnica Hafeza Sabljaković (DNZ) dala je prijedlog da se u cilju ocjene rada zavoda za zapošljavanje napravi usporedba troškova administracije zavoda i stvarnih efekata njihovog rada, te da bi Zavod za zapošljavanje FBiH trebao Parlamentu redovno podnositi mjesečni izvještaj o svom radu.

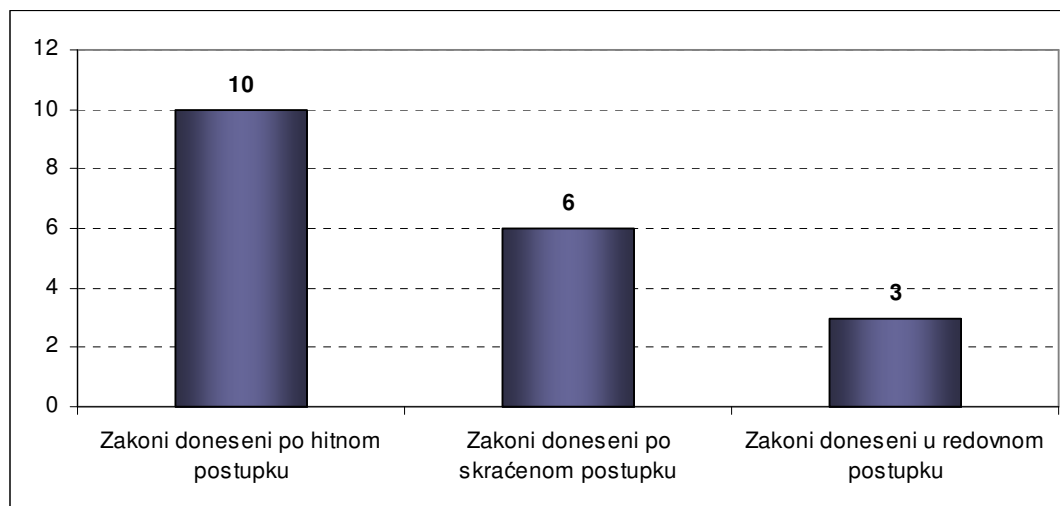
Tokom proteklih deset mjeseci u Domu naroda postavljena su 62 delegatska pitanja i pokrenuta 21 inicijativa, od kojih smatramo da je bitno istaknuti sljedeće: inicijativa pokrenuta od strane delegata Muhameda Osmića (SDA), a koju je Dom naroda prihvatio na 2. redovnoj sjednici, održanoj 15. marta prema kojoj Dom naroda Parlamenta Federacije BiH zadužuje Vladu FBiH da po hitnom postupku uputi u parlamentarnu porceduru izmjene i dopune Zakona o porezu na dobit i zakona koji uređuju oblast poreza i doprinosa na plate i iz plata u cilju izjednačavanja privrednih subjekata u oba entiteta. Druga inicijativa istog delegata odnosi se na potrebu osnivanja jedinstvenog Fonda zdravstvenog osiguranja.

Delegat Tomo Vidović (SDP) inicirao je prema kolegiju doma potrebu izrade Programa rada Doma naroda Parlamenta Federacije BiH. Ova inicijativa kasnije je spomenuta i u raspravama nekoliko drugih delegata.

Delagat Josip Perić, postavio je pitanje premijeru Vlade FBiH, vezano za akciju suzbijanja „rada na crno“: kada će se provesti akcija vezano za neuplaćivanje doprinosa u okviru javnih institucija, te je naveo da bi se ova akcija trebala provoditi i u javnim institucijama i trebala biti trajna obaveza nadležnih organa.

7. POŠTIVANJE POSLOVNIKA O RADU

Od ukupnog broja usvojenih akata u Parlamentu Federacije BiH, dest (10) je razmatrano i usvojeno po hitnom postupku, šest po skraćenom postupku i samo tri (3) po redovnom postupku. (napomena: riječ je o zakonima koji su prošli kompletnu proceduru, odnosno usvojeni u oba doma).

Grafički prikaz 8. Samo 16% zakona koje je usvojio Parlament FBiH usvojeno je u redovnom postupku.

Navedeni podaci jasno ukazuju da se u oba doma Parlamenta Federacije BiH mjesecima kontinuirano krši Poslovnik. Odredbe koje regulišu pitanje donošenja zakona po skraćenom ili hitnom postupku, naime, sadrže sljedeće:

Skraćeni postupak: Kad nije u pitanju složen i obiman zakon, podnosilac prijedloga zakona može umjesto nacрта podnijeti prijedlog zakona i predložiti da se prijedlog zakona pretresa po skraćenom postupku bez nacрта zakona

Hitni postupka: Zakoni se, po pravilu, ne mogu donositi po hitnom postupku.

Po hitnom postupku može se donijeti samo zakon kojim se uređuju odnosi i pitanja za čije uređivanje postoji neodložna potreba i ako bi donošenje zakona u redovnom postupku moglo izazvati štetne posljedice za Federaciju.

S druge strane kršenje Poslovnika u oba doma Parlamenta Federacije BiH evidentno je samim neispunjavanjem poslovničke obaveze koja utvrđuje programiranje rada parlamenta, a na koju se ovaj organ zakonodavne vlasti od početka svog djelovanja oglašuje.

U raspravi o Budžetu Federacije BiH za 2007. godinu, zastupnik Nermin Nikšić (SDP), ukazao je na kršenje poslovnika, navodeći da je protivno poslovniku iz Ureda potpredsjednika Federacije BiH upućen prijedlog amandmana za izmjene budžeta, iako pravo na amandmansko djelovanje imaju samo premijer, zastupnici i klubovi.

Međutim, ovdje moramo istaknuti i nekoliko pozitivnih aspekta vezano za Poslovnik o radu. Za razliku od Dom naroda, koji je već prethodnih godina radio na izmjenama i dopunama ovog akta, te je u Poslovniku Doma naroda, usvojenom 2006. godine, između ostalog ograničio vrijeme predviđeno za raspravu, repliku i drugo, Predstavnički dom je

tel: +385 21 420 4201, faks: +385 21 420 4202, e-pošta: info@parlament.gov.ba, www.parlament.gov.ba

8. ZAKLJUČCI

Parlament Federacije BiH, ni godinu dana nakon održavanja Opštih izbora u BiH, nije ozbiljnije pristupio rješavanju ključnih građanskih problema iz Građanske platforme, pa ni onih za koje su se opredijelili lideri političkih elita u svojim predizbornim obećanjima.

Parlament FBIH je jedini organ zakonodavne i izvršne vlasti u BiH (posmatrajući entitetski i državni nivo) koji nije izradio Program rada za 2007. godinu.

Parlament FBiH je, u svom radu, krajnje neefikasan. Ukoliko, naime, prihvatimo kao činjenicu da se Parlament vodi Programom rada Vlade FBIH, evidentno je da je stepen realizacije Programa po pitanju usvajanja zakona katastrofalan i dovodi u pitanje realizaciju programskih zadataka do kraja tekuće godine.

Predstavnički dom Parlamenta FBIH je kroz novousvojene izmjene Poslovnika stvorio pretpostavke za efikasniji rad, prije svega zbog činjenice što usvojene izmjene između ostalog podrazumijevaju ograničeno vrijeme svih faza rasprave (diskusija, replika, odgovor na repliku, itd.), čime bi se trebala izbjeći dosadašnja praksa nepotrebnih iscrpljujućih rasprava.

Parlament FBiH krši poslovnik o svom radu, usvajajući većinu zakona po hitnom i skraćenom postupku. U redovnoj proceduri usvojeno je manje od 16% od ukupno na oba doma Parlamenta usvojenih zakona.

Zabrinjavajući broj poslanika uopšte ne uzima nikakvo učešće u diskusijama na sjednicama niti ima ikakve inicijative. 25% Doma naroda i čak 30% Predstavničkog doma. (spiskovi u Dodatku 3.)

9. PREPORUKE

Parlament F BiH morao bi u narednom periodu povećati nivo odgovornosti, efikasnosti i efektivnosti, uzimajući u obzir činjenicu da je u analiziranom desetomjesečnom periodu, samo 17 zakona prošlo kompletnu parlamentarnu proceduru oba doma, ne računajući usvajanje Budžeta F BiH za 2007. godinu i izmjene i dopune Budžeta FBIH.

Parlament Federacije BiH bi se, u narednom periodu, trebao aktivnije baviti mjerama razvojnog karaktera po pitanjima iz zahtjeva Građanske platforme. Apelujemo na rukovodstvo oba doma Parlamenta Federacije BiH da razmotre proslijeđene inicijative CCI-a i prioritarno u svom Programu za 2008. godinu planiraju i daju podršku za sljedeće:

- Donošenje Entitetskog akcionog plana za borbu protiv nezaposlenosti i podržavanje istog sa 55 miliona KM namijenjenih za aktivnu politiku zapošljavanja (5% budžeta)
- Realizacija Socijalni program mjera za ublažavanje stanja socijalno ugroženih građana Federacije Bosne i Hercegovine Poželjno je i višestruko korisno obezbjediti sredstava za funkcionisanje entitetskog fonda za ekonomski i socijalni razvoj u iznosu od minimalno 25 miliona KM;
- Prilikom planiraja Budžeta za 2008. godinu i Zakona o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2008. godinu, isključiti bilo kakvo povećanje javne potrošnje, odnosno rasta troškova administracije, a sve novčane tokove namijenjene u ovu svrhu usmjeriti u socijalne fondove, kao i na realizaciju programa aktivnog zapošljavanja i smanjenja nezaposlenosti.
- Izmjena Zakona o zdravstvenom osiguranju F BiH (sa ciljem da se ukine izdvajanje od 1,2% iz penzija), kao i izmjene postojećeg Zakona o doprinosima u F BiH (sa ciljem da se stepenuju stope minimalne plate prema obrazovnoj strukturi uposlenika).

Parlament Federacije BiH bi trebao ispoštovati poslovničku obavezu i kao najviši organ zakonodavne vlasti u FBIH donijeti Program rada za 2008. godinu najkasnije do kraja tekuće kalendarske godine, a koji će biti usklađen pored ostalog, sa zahtjevima identificiranim u dokumentu Građanska platforma, posebno onim koje su Centri civilnih inicijativa uputili u vidu inicijative prema Parlamentu Federacije BiH.

Zakone donositi u redovnom postupku, osim u slučajevima koje navodi Poslovnik.

Parlamenta Federacije BiH bi trebao više pažnje pos

➤ **DODATAK 1.**

TREKUTNO STANJE U POGLEDU IMPLEMENTIRANJA CCI PREPORUKA IZ PROŠLOG IZVJEŠTAJA O MONITORINGU RADA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH ZA PERIOD OD 01.01. – 30.06.2007. GODINE

- Parlament Federacije BIH bi trebao ispoštovati poslovničku obavezu i donijeti Program rada za 2007. godinu, usklađen, pored ostalog, sa zahtjevima identificiranim u dokumentu Građanska platforma, koji je potpisalo preko 500.000 građana. Program rada za 2008. godinu trebao bi biti usvojen najkasnije do kraja tekuće kalendarske godine (31.12.2007. godine).

KOMENTAR: Program rada Parlamenta Federacije BIH nije izrađen za 2007. godinu. Parlament FBIH nije ni otpočeo aktivnosti na izradi Programa rada za 2008. godinu.

Nova preporuka: Oba doma Parlamenta Federacije BIH trebaju ispoštovati obavezu donošenja svog Programa rada, koji bi sadržavao raspored sjednica, te utvrđene nosioce poslova i zadataka, a bio izrađen u koordinaciji sa Programom rada Vlade FBIH.

- Parlament Federacije BIH morao bi u narednom periodu povećati nivo odgovornosti, efikasnosti i efektivnosti, uzimajući u obzir činjenicu da su u analiziranom šestomjesečnom periodu, a u periodu od devet mjeseci od održavanja Opštih izbora u BIH, samo 2 zakona prošla kompletnu parlamentarnu proceduru oba doma, ne računajući usvajanje Budžeta Federacije BiH za 2007. godinu.

KOMENTAR: Situacija se nije bitno promijenila ni u posljednja tri mjeseca, s obzirom da dinamika rada Parlamenta Federacije BIH iako je intenzivirana u posljednjem periodu, samo jedan od usvojenih zakona može potpuno, a tek dva djelimično uticati na na sistemsko rješavanje problema definisanih u dokumentu „Građanska platforma“.

Nova preporuka: Parlament Federacije BIH bi morao do kraja godine i u narednom periodu intenzivirati svoj rad, prateći dinamiku rada Vlade BIH, te inicirajući donošenje mjera koje sistemski mogu doprinijeti ublažavanju stanja po pitanju rješavanja brojnih životnih problema građana FBIH.

- Parlament Federacije BiH bi trebao apelirati na Vladu FBiH da prilikom pripreme rebalansa Budžeta za 2007. godinu, uzme u razmatranje sve prijedloge i sugestije date u raspravi (u Parlamentu) o ovom dokumentu, sa posebnim težištem na one koje se odnose na 12 ključnih problema istaknutih u Građanskoj platformi.

KOMENTAR: Prilikom rasprave o izmjenama i dopunama Budžeta Federacije BiH za 2007. godinu Vlada FBiH je većinu amandmana prihvatila u potpunosti ili djelimično, te su isti postali sastavni dio istog.

Nova preporuke: Parlament FBiH bi morao apelirati na Vladu FBiH da ispunjava svoju zakonsku obavezu o pravovremenom podnošenju izvještaja o izvršenju budžeta FBiH.

- CCI je pripremio Prijedlog odluke za izmjene i dopune Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta FBiH i uputio ga u skladu sa utvrđenim rokom za dostavljanje prijedloga i komentara u pismenoj formi.

KOMENTAR: Nadležna komisija je u raspravi o Poslovniku Predstavničkog doma Parlamenta FBiH uzela je u razmatranje sve pristigle komentare i sugestije na Nacrt Poslovnika o radu Predstavničkog doma.

Nova preporuka: S obzirom da je predsjednik nadležne komisije Predstavničkog doma za poslovnik, zastupnik Munib Jusufović (S BiH), u raspravi o ovom pitanju istaknuo zaključak komisije prema kojem će se poslovnik ubuduće tretirati kao „živa materija“, koja će se konstantno doradivati i analizirati njegova primjena, smatramo da bi se već u narednom periodu u izmjene i dopune poslovnika oba doma trebao uvrstiti rok do kada su domovi obavezni donijeti Program rada za narednu godinu.

- Parlament Federacije BiH, a posebno Predstavnički dom bi trebao više pažnje posvetiti redovnom ažuriranju informacija i podataka na svojoj web stranici.

KOMENTAR: Ova preporuka je samo djelimično ispoštovana. Naime, djelimično su uneseni podaci o zastupnicima, a nije primijenjena preporuka da bi se kao primjer redovnog ažuriranja web stranice mogla preuzeti primjer web stranice Vlade FBiH.

Nova preporuka: Parlament FBiH trebao uvesti praksu redovnog vođenja evidencije o prisustvu sjednicama (prije svega zastupnika i delegata), te evidencije o glasanju po svakoj tački dnevnog reda. Parlament FBiH bi također trebao osigurati da tonski snimak sjednica, kao i stenogrami, budu dostupni svim zainteresiranim stranama.

- Predlažemo stručnim službama Parlamenta FBiH da se ubuduće, u skladu sa tehničkim mogućnostima, svi materijali nevladinim organizacijama, te drugim zainteresiranim asocijacijama i građanima, koji prate rad Parlamenta FBiH, dostavljaju elektronskim putem, jer bi se na taj način osiguralo da svi dobiju materijale puno ranije, ne zanemarujući pri tom efekte uštede novca za papir i PTT troškove, koji nastaju pri sadašnjem načinu slanja.

KOMENTAR: Dom naroda Parlamenta Federacije BiH po osnovu uspostavljene korespondencije redovno dostavlja pozive i zapisnike sa zasjedanja predstavnicima CCI-a, u elektronskoj formi. Predstavnički dom po ovoj preporuci nije uradio ništa, uz izgovor da trenutno ne postoje tehnički preduslovi za navedeno.

Nova preporuka: Stručne službe Predstavničkog doma FBiH također bi po uzoru na Dom naroda Parlamenta FBiH, te stručne službe npr. Parlamentarne Skupštine BiH i Narodne Skupštine RS, trebale razmotriti mogućnost dostavljanja informacija, poziva za sjednice, zapisnika i ostalih materijala u elektronskoj formi svim zainteresiranim stranama.

- Predsjedavajući oba doma Parlamenta Federacije BiH bi u saradnji sa Vladom FBiH maksimalno trebali ubrzati realizaciju obećanja premijera FBiH, a vezano za plan instaliranja sistema elektronskog glasanja u Parlamentu FBiH, kako bi se, pored institucionalne, unaprijedila i pojedinačna odgovornost svakog zastupnika Parlamenta Federacije BiH.

KOMENTAR: Prema trenutno raspoloživim informacijama Vlada FBiH je predvidjela sredstva za realizaciju ovog pitanja, a trenutno radi na stvaranju pravnih pretpostavki (utvrđivanje prava vlasništva nad zgradom...)

Nova preporuka: Smatramo da bi se trebala ubrzati realizacija ovog pitanja.

➤ **DODATAK 2.****POPIS ZAKONA USVOJENIH U PARLAMENTU FBIH (napomena: istaknuti zakoni mogu se dovesti u vezu sa problemima iz Građanske platforme.**

USVOJENI ZAKONI PO HITNOM POSTUPKU U OBA DOMA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH

1. **Budžet Federacije Bosne i Hercegovine za 2007. godinu – (PD- 30.3.2007.god., DN- 2.4.2007. god.), broj 25/07,**
2. **Zakon o izvršavanju Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2007. godinu – (PD- 30.3.2007.god., DN- 2.4.2007. god.), broj 25/07,**
3. **Zakon o prestanku važenja Zakona o građenju – (PD – 24.04.2007. god., DN- 8.5.2007. god.), broj 34/07,**
4. **Zakon o izmjenama Zakona o pečatu Federacije Bosne i Hercegovine– (PD – 26.06.2007. god., DN- 26.6.2007. god.), broj 46/07,**
5. **Zakon o izmjenama Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo – (PD – 30.05.2007., DN – 12.07.2007), broj 51/07**
6. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (proglašen od strane Visokog predstavnika) – (PD- 3.7. 2007., DN – 12.07.2007.), broj 53/07**
7. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima branilaca i članova njihovih porodica – (PD- 3.7. 2007., DN- 26.7.2007.), broj 70/07**
8. **Izmjene i dopune Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2007. godinu-(PD- 14.9. 2007., DN- 18.9.2007.), broj 70/07**
9. **Zakon o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine-(PD- 25.9. 2007., DN- 18.10.2007.),**
10. **Zakon o proizvodnji i prometu naoružanja i vojne opreme u Federaciji BiH-(PD- 25.9. 2007., DN- 18.10.2007.),**

USVOJENI ZAKONI U OBA DOMA PARLAMENTA FEDERACIJE BIH PO SKRAĆENOM POSTUPKU

➤ **DODATAK 3. SPISAK ZASTUPNIKA KOJI SE NISU NIKADA JAVILI ZA DISKUSIJU ILI POKAZALI BILO KAKVU INICIJATIVNOST**

PREDSTAVNIČKI DOM PARLAMENTA FBiH

Rbr	Zastupnik	Stranka	nacionalnost
1	Jusić Sead	SDA	Bošnjak
2	Veladžić Edham	SDA	Bošnjak
3	Durić Jasminka	SDA	Bošnjak
4	Hamzić Fadil	SDA	Ostali
5	Bašić Hazim	SDA	Bošnjak
6	Mušić Zijad	SDA	Bošnjak
7	Mehanović Hajrudin	SDA	Bošnjak
8	Bjelac Mira	SDA	Hrvat
9	Mešić Amela	SDA	Bošnjak
10	Milka Hasić	SDA	Ostali
11	Habul Aida	SZBIH	Bošnjak
12	Brdarević Safet	SZBIH	Bošnjak
13	Borovina Suljo	SZBIH	Bošnjak
14	Garača Abdulah	SZBIH	Bošnjak
15	Sokolović Begić Suzana	SZBIH	Bošnjak
16	Kurtović Alija	SZBIH	Bošnjak
17	Mustafić Refika	SZBIH	Bošnjak
18	Otajagić Ferid	SZBIH	Bošnjak
19	Trumić Husein	SZBIH	Bošnjak
20	Selimbšić Izudin	SZBIH	Bošnjak
21	Hodžić Seudin	SDP	Bošnjak
22	Unkić Miralem	SDP	Bošnjak
23	Čerkez Katica	HDZ HNZ	Hrvat
24	Bošnjak Ante	HDZ HNZ	Hrvat
25	Mandić Vjekoslav	HDZ HNZ	Ostali
26	Šogolj Magdalena	HZ	Hrvat
27	Šantić Žarko	HZ	Hrvat
28	Čardžić Alma	BOLJITAK	Bošnjak
29	Ivanković Lijanović Jozo	BOLJITAK	Hrvat

* Poslanik je naknadno izabran

DOM NARODA PARLAMENTA FBiH

Rbr	Zastupnik	Stranka	nacionalnost
1	Tomić Slobodan	BOLJITAK	Srbin
2	Bandur Milenko	HDZ 1990	Hrvat
3	Krešić Stjepan	HDZ 1990	Hrvat
4	Mikulić Anđelko	HDZ HNZ	Hrvat
5	Tadić Ivo	HDZ HNZ	Hrvat
6	Zovko Ljubo	NK	Hrvat
7	Čevra Omer	SDA	Bošnjak
8	Tafro Hasan	SDA	Ostali
9	Lonić Mladen	SDP	Srbin
10	Lešić Mika	SDP	Srbin
11	Kananović Senad	SZBIH	Bošnjak
12	Tvica Zijad	SZBIH	Bošnjak
13	Imamović Ismet	SZBIH	Ostali
14	Milavić Snježana	SZBIH	Srbin

DODATAK 4.**GRAĐANSKA PLATFORMA**

Zahtijevamo da do 2010. godine:

1. BiH bude zemlja kandidat za članstvo u EU;
2. Dodatnih 500.000 građana BiH ima primanja dnevno iznad 7 KM;
3. Bude otvoreno novih 150.000 radnih mjesta u BiH;
4. Minimalna penzija u BiH bude 250 KM;
5. Svaki građanin u BiH ima pristup osnovnoj zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti;
6. Budu udvostručena strana ulaganja kroz transparentnu privatizaciju državnog kapitala putem berze;
7. Rast cijene komunalnih usluga bude ispod nivoa godišnje stope inflacije, kroz privatizaciju javnih preduzeća ili kvalitetnije regulisanje infrastrukturnih sektora;
8. Javna potrošnja u BiH bude usklađena sa regionalnim prosjekom od 40% u odnosu na GDP;
9. Bude okončana reforma sistema obrazovanja u BiH u skladu sa Bolonjskim procesom;
10. Smanji se korupcija u BiH kroz rast prosječne ocjene na 3,5 na TI CPI indeksu;
11. Poljoprivredni sektor u BiH bude u potpunosti prilagođen za integraciju u EU;
12. BiH bude zemlja jednakih mogućnosti za mlade ljude.

NAPOMENA: Izvještaj je kreiran na osnovu svih, javnosti dostupnih, podataka o radu Parlamenta Federacije BIH. Centri civilnih inicijativa će i dalje pratiti realizaciju datih preporuka, kao i svih inicijativa i zaključaka usvojenih u Parlamentu Federacije BIH, te o njihovom statusu obavještavati javnost, a istovremeno apelirati na najviše organe zakonodavne i izvršne vlasti u Federaciji BIH da rade na ubrzavanju realizaciju istih.